

מבאר רבותינו

שנה כ"ה גליון ע"ד (אלף ר"ג) פרשת פנחס
כ"א תמוז תשפ"ד לפ"ק

לעני מרן הגה"צ רבי שמואל בן רבי יחזקאל שרגא זצ"ל מנאנאש, והרבנית הצדיקת מרת אסתר בת הר"ר יצחק זל

הדלקה"נ: ברוקלין 8:01 = מאנסי - קרית יואל: 8:04 = לונדון: 8:42 = אנטווערפן: 9:22
מוצשב"ק: ברוקלין 9:28 = מאנסי - קרית יואל: 9:31 = לונדון: 10:08 = אנטווערפן: 10:49

מבאר התלמוד

מבאר התורה

את קרבני לחמי לאשי / שלחנו של אדם מכפר

דרבו בקודש של הרה"ק המגיד מטריסק זצוק"ל היה, שהיה נותן חמיד לאכול להחסידיים שבאו להתפוק בצל קדשו, וכאשר על איהו שבת ויו"ט היה תמיד חסידיים למאות ולאלפים, ונתן לכולם לאכול, ומחמת זה נעשה אחרי יו"ט בעל חוב גדול, ונכנסו אצלו איזה אנשים מכובדים ומקורבים, ושאלו את פיו קדשו, הלא מחמת שההוצאה מסעודות החסידים הוא מרובה, נעשה הרבי בעל חוב, ומוכרח הרבי לשלוח לקבץ מעות מהחסידיים ולפרוע החובות, הלא יותר טוב היה שרובי לא יתן לחסידיים לאכול, ולא יצטרך אח"כ לקחת מאתם מעות לשלם החובות, הרה"ק מטריסק לא ענה להם כלום על דבריהם, והשבו שהשתקיה כהודאה דמיא, ונכנסו עוד הפעם לדבר מזה, אז פתח הרה"ק ואמר להם: הנה בזמן שביהמ"ק היה קיים היה כל אחד ואחד מביאי קרבן ונסלח לו, רק עכשיו שאין בית המקדש קיים, שלחנו של אדם מכפר עליו (ברכות נ"ה ע"א), מפני ששלחן של אדם במקום מובה, ככן אני אומר: את קרבני לחמי לאשי (פרשתו, כ"ה ב'), את קרבני, מה הוא הקרבן שלי, לחמי לאשי, שאני נותן לחמי לאנשים הנוסעים אצלי, ובוה יהיה ריח ניהוח לה', ויהי' סליחה ומחילה לכל החסידים.

שמעתי מפי כ"ק אאמו"ר (רבי שלמה מבאבוב) זצ"ל בשם הרב הקדוש הרבי מלוברין ז"ע שהיה משתעי בלישנא דהכמתא ואמר: או די מוציא געראהט אזי זיא בעסער ווי א בילקע. והגם כי מאוד עמקו מהשבותיו, ואנחנו לא נדע את עומק כוונותיו, מ"מ בדרך פשוט יש להבין על פי דברי חכמנו"ל (הגיה דף כ"ז ע"א) בזמן שביהמ"ק קיים מוכח מכפר על אדם, עכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו, והוא כי על ידי כוונת האכילה הוא מעלה את ניצוצי הקדושה שבתוך המאכל כדאיתא בספרים הקדושים, וזה נעשה כשמכבד על מזונו ככוונה, על ידי זה הוא מעלה את הניצוץ הקדוש שבו, וכמו שכתוב בזה"ק פרשת ויקהל (י"ה ע"ב) וכיון דבר נש אכיל ושתי וקא מברך, האי ברכתא סלקא ואתהני מאלין מאלין דשבעין, דסלקין ואישתכח דאתהני ממוזנא מתתא ומלעילא, ווי"ש רבינו הקדוש מלוברין זצ"ל, או די מוציא געראהט, היינו כשעלה כידו לברך ברכת המוציא כהונן, וכנכון, אזי זיא בעסער ווי א בילקע, שמעלה את הניצוץ על ידי ברכת המוציא, ואז נהנים גם נשמתו וכל העולמות העליונים, כי מן הבילקע בלבד, בלא ברכת, נהנה רק הגוף.

שמעתי מאאמו"ר הגה"ק זצ"ל בשם אביו הגה"ק מו"ה אברהם [ממשענענער] זצ"ל כי הגה"ק בעל דברי חיים זצ"ל הי דרכו ליסע לעיר אובן-פעסט לרפאות כאב רגלו במחוז לוקאטש, בהיותו שם פעם בתחלת חודש מנחם אב, וכד הוי מסיים מסכת עשה סעודה גדולה בבשר ויין בהכרת מרעים בתוך הסעודה הופיע לשם וקני הגה"ק בעל מנחות אשר לבקרו, כאשר נכנס נעשה רעש גדול בין המסובים, מיד והודיעו להגה"ק מוצאנו שהגה"ק ממשענענער בא, הרה"ק מוצאנו מיד חרד לקראתו, והושיבו אצלו בראש השלחן, אז פתח הרה"ק מוצאנו את פה קדשו ואמר בדרך צחות: אנו רואים שהרב ממשענענער משתומם על מה שאנו קובעים סעודה בימים אלו עם בשר ויין, אולם רז"ל אמרו (פוף הגיה) בזמן שבית המקדש קיים מוכח מכפר, עכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו, אמנם הרב ממשענענער לא חטא מעולם והוא צדיק גמור, אין צורך לשלחן ולסעודה לכפר עליו, לא כן אני, שלב יודע מרת נפשו, ומי יאמר זכותי לבי מהרתי מחמתאני, צריכים להטאת שמנה ולשלחן לכפר.

אלה תחלק הארץ (כ"ו כ"ט). שמעתי בזה מעשה שהי', שרבינו אור ישראל הבעש"ט נסע פעם אחת לדרכו, וכאשר נטו צללי ערב נסע ללון בכפר אחד במלון, ולקח לו שמה חדר מיוחד לו ולאנשיו, והיה בערב ויבואו שמה מחותנים ונכבדיהם לעשות שמה חתונה, ושמחו שמה כל הלילה, והבעש"ט לא פנה אליהם, וכן שמה בחדרו בליות אנשיו, ובהיות הבוקר וישכימו המחותנים ליסע לדרכם, ויתפרדו איש מעל רעהו, וישלחו איש לרעהו לשלום, וגם החתן והכלה יצאו ללוחם, והבעש"ט עמד אז מבחוץ הכן לנסוע לדרכו, ויראו כי עמדה צפור 'הרוחמה' על האילן, וצפצפה לנגדו ונגד החתן והכלה, ויפן הבעש"ט אל אנשים ויאמר: הידעתם מה שהרוחמה הזאת צועקת, היא צועקת לאלה תחלק הארץ, ולא ידעו ולא הבינו דעתו הרמה, ולא הריבו לשאלו אותו. אחר כמה שנים כבירים, והזוג הלזה הצליחו וראו בנים ובני בנים, אז עלה בדעת האיש ליסע לארצה"ק, אבל אשתו זאת לא רצתה לעזוב את ילידה ובני בניה, והלכו לדין תורה, ונפסק הדין שיחלקו בנכסיהו ותקבל גט פטורין, ונשארה בחו"ל, והוא נסע לארצה"ק, ומעשה הלזה צללה בכל המדינה, עד שהגיע השמועה לאזני האנשים שהיו אז עם הבעש"ט באותו כפר, אז הבינו דעת רבם הקדוש מה שאמר אז שהרוחמה קראה "אלה תחלק הארץ", כלומר שהארת הקדושה עשתה חלוקה בין אלה, שהוא נסע שמה והיא נשארת כאן.

את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים (כ"ח ד). בעת שהיה המגיד מקאזניץ במדינת אונגארן הלך לבקר את הה"צ מקאלוב ז"ל, ולא ידע איזה דרך הולך לקאלוב, והריח הדרכים ואמר שזה הדרך הולך לקאלוב, וכשהגיע המגיד לחדרו של הגה"ק מקאלוב זצ"ל הלך ביחד עם זקני ר' יעקב ע"ה, ומצאו שהולך הגה"צ מקאלוב בחדרו מפניה לפניה, ואמר הכפוק את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, ווי נעמט מען די צוויי שעפעלאך, ואח"כ נתן לו שלום.

עובדא דשמואל סיפורי צדיקים שנשמעו ממרן הגה"צ מנאנאש זצ"ל [רנ]

אלף שו. הגאון רבי שמואל סאלאנט זצ"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק תר"ב הי' נוהג לביל התקדש חג פסח להתפלל במקדש, ועדן הסדר במהירות רב, וכוונתו הי' בזה, שבעת שבני העיר ישבו עצמן אצל עריכת הסדר, ואפשר שיתרמי להם שאלות שונות, יהי' ביכלתם לבוא אצלו לשאול, ולא יתכבדו מלבו, מאחר שידעו שאין מפרינים אותו מעריכת הסדר שכבר גמרו.

אלף שו. / בהיכל קדשו: מרן הרה"ק מסאטמאר זצ"ל התנגד מאוד לאלו שעשו מסחר שלא על פי חוקי המדינה בארצה"ב, והקפיד על זה מאוד. וידענו שפ"א קרא איש אחד על הטעלפאון לבית מרן זצ"ל שפקידי הממשלה נכנסו לבית הרושת [פאבריק] שלו, ומצאו אצלו דברים שאסור לעשות על פי החוק, וביקש מאחד מהממשמים להזכיר למרן זצ"ל מצרות, וכאשר מסר למרן זצ"ל בקשת האיש, אמר לו מרן זצ"ל בקפידא גדולה: למה עשה כן, הלא אסור לעשות כדברים האלה, והאיש החתן ע"י המשמש בצרתו שלמעשה הוא נמצא כעת בצרה גדולה, ומרן זצ"ל יתן את ברכתו. וצויה מרן זצ"ל את המשמש לשאול אותו באם הוא מבטיח שהמיוסם והאלה לא יעשה עוד כזה, וכאשר הבטיח כן, נתן מרן זצ"ל ברכתו שעשתה פרי.

אלף שו. / בהיכל קדשו: שמעתי פ"א מרן הרה"ק מסאטמאר זצ"ל שאמר: הכל מסרו מן השמים להצדיקים לפעול, רק דבר אחד שאין ביכלתם לפעול ואינו מסור בידם, וזהו להביא משיח צדקנו, כידוע שמכל הפעולות שעשו הצדיקים במשך הדורות למהר הגאולה, לא עלתה בידם.

אלף שו. פ"א נסע הגה"צ רבי אהרן זילבערשטיין זצ"ל אב"ד ור"מ דק"ק בעלעד יצ"ו בן הגה"ק בעל מעשי למלך מוויטצען זצ"ל [יודה"ל כ"ה תמוז] עם בני ישיבתו להשתתף אצל שמחת חתונה, והי' שם גם אביו בעל מעשי למלך ושאר גדולי ישראל זצ"ל, והגה"צ מבעלעד סידר בין תלמידיו שהם ישמשו ויעמדו לשרת לאביו הגדול ושאר גדולי הדור המשתתפים, וכאשר נתקבצו המסובין לפני החתונה, ועוד הי' זמן רב עד להחופה, וישב בעל מעשי למלך בראש, ניגש אליו הב' אשר שימש אותו, ושאלו באם יביא לו גמרא ללמוד בו בזמן כזה, אשר יושבים פה לפני החתונה, ולמה ישב כבטל. ואמר לו בעל מעשי למלך: עה, אין לי שב בין אנשים [צווישן לויטען] עם גמרא, ובעונותו אמר לו: אביסל קען איך אויסענוועניג, וילמוד כן, אולם לישב עם גמרא בין אנשים שאינם לומדים, להראות בזה שרק הוא מתמיד ולומד כעת, אין עושיין כן. (מפי בעל העובדא אשר שימש אותו אז הגה"ח רבי שמעון חיים הכהן לעוויששטיין זצ"ל א"ה: זה אינו כלל בכל מקום, אולם צריכין לידע שלהראות את עצמו כלומר, זהו וודאי אינו דבר נכון).

אלף שו. הרה"ק מראפשין זצ"ל אשר כידוע הי' חכם הרים [וכאשר צוה לכתוב על מצבת קדשו יחיד בדורו בחכמת אלקים] לא הי' יכול לסבול אנשים קטני הדעת. ופ"א אמר, אפילו אם אראה אחד שעומד אצל שער גן עדן, ונושאים אחריו עגלות מלא בתורה ומצות ומעשים טובים שעשה, אולם באם הוא נאר, ארוץ אחריו ואצעוק: נאר בלייבט נאר. - ומי יבא בסודו. (מפי אמי מורתי הצדיק ע"ה בשם חסיד ראפשיין שדוד בעיר נאנאש יצ"ו)

דער קוואל פון צדיקים

דערציילונגען פון רבותינו הקדושים צו זייער יארצייט

יארצייט פון
הגאון הקדוש מרן
רבי דוד מקאצק זי"ע
כ"ב תמוז שנת תרל"ג לפ"ק

רבי דוד פלעגט דערציילן מיט זיין גרויס ענינות ווי זיין טאטע הרה"ק מקאצק זצ"ל פלעגט אים מוסרין, און אמאל ווען הרה"ק רבי מנחם מענדל מוואראקא זצ"ל איז געקומען קיין קאצק איז ער געווען פארשפארט מיטן הייליגן קאצקער פאר עטליכע שעה, און ווען ער איז ארויס פון דארט איז ער געווען גאר שטארק אויסגעמישטעט, און שווייס איז געריען פון זיין פנים, און ער האט זיך אראפגעזעצט אין הויף אויף א באלקן זיך צו אפרייען, און ער האט געזאגט פאר די מענטשען וואס זענען געווען מיט אים: עטץ זאלסט וויסן אז דער אלטער - הרה"ק מקאצק האט מיר דורגעקוקט אלע מייעע אברים, פונעם פוס ביזן קאפ, און איך האב דאס שוין געקענט אויסהאלטן, און איך האב געטראכט איך וועל ווארטן נאך אפאר מינוט, און איך האב ב"ה געהאט הצלחה, ווייל בליט ברירה האט ער זיך אפגעלאזט פון מיר, און איך האב מיר אבערבאהאלטן פון אים, און ער איז גארנישט געווארן פון מיר.

נאכדעם האט דער קאצקער גערופן זיין זון און ער האט אים געזאגט: זעה נאר מיין זון, מיין ידיד פון וואראקא - הרה"ק רבי יצחק מוואראקא, האט איבערגעלאזט נאך זיך א זון [רבי מנחם מענדל], אבער איך וואס לאז איך איבער? און דו זאלסט וויסן, ווען ער קומט צו מיר גענארט ער פון מיר אלץ אויס, און איך קען פון אים גארנישט געווארן ווערן. (נאכהת דוד קאצק, לכל דרכי משכיל פרק ד' דף ס"ו)

אמאל ווען הרה"ק רבי יחיאל מאיר **מאסטאנין** זצ"ל איז געווען ביי הרה"ק השרף **מקאצק** זצ"ל האט ער באקומען א בריוו פון זיין רביצין אז ער זאל צוריק אהיימפארן, ווייל ער דארף פארן צום שטאט קוטנא צו משתדל זיין צו באקומען די מאנאפול צו פארקויפן ברויפן, אבער אזוי ווי דער שרף האט נישט אייביג אויפגענומען דעם ציבור, און אסאך מאל האט מען געדארפט ווארטן לאנגע וואכן צו קענען אריינגיין, האט ער געטראכט וואס ער קען זיין צו אריינגיין און זיך געזענען, איין טאג ווען רבי יחיאל מאיר איז געשטאנען נעבן די טיר פונעם שרף, האט ער דארט געזעהן זיין זון רבי דוד, האט ער אים דערציילט זיין פראבלעם, האט אים רבי דוד אנגעכאפט און אים אריינגעשטופט אין צימער פון זיין טאטע, האט ער זיך אנגערופן: ווער איז דארט, האט ער געענטפערט: יחיאל מאיר בן שרה, איך בין אבער נישט שולדיג, ווייל רבי דוד האט מיר אריינגעשטופט אין צימער פונעם רבי'ן, האט דער שרף זיך אנגערופן: אה, מיין דוד קען איך זייער גוט, איך געדענק נאך מיט וועלכע מחשבה איך האב אים געברענגט אופן עולם הזה. (נאכהת דוד קאצק, מדור לכל דרכי משכיל פרק א' דף ט' הערה י')

הרה"ק השרף **מקאצק** זצ"ל איז אמאל אריין אין זיין בית המדרש, און ער האט געפרעגט פון די חסידים: ווען וועט מען שוין שרייבן די מגילה? קיינער פון די אנוועזענדע האבן נישט פארשטאנען וואס ער האט געמיינט צו פרעגן, און זיי זענען געגאנגען פרעגן פשט פון די ווערטער פון זיין זון רבי דוד אפער וועט ער דאס קענען מסביר זיין פאר זיי, האט ער זיי געענטפערט: לעתיד לבא גייט מען שרייבן א לאנגע מגילה פון אלע צרות און שוועריקייטן וואס זענען אדורך אויף אידישע קינדער אין דעם ביטערן גלות, און דעמאלטס וועלן מיר פארשטיין ווי יעדע זאך איז געווען אין דעם חסידים פון השי"ת, און דורכדעם איז געקומען די גאולה פאר אידישע קינדער, האט ער אויסגעפירט: אויף דעם האט מיין טאטע אינזין געהאט ווען ער האט געפרעגט ווען וועט מען שוין שרייבן די מגילה, אז ווען וועט מען שוין שרייבן די לאנגע מגילה פון די אידישע צרות, און דעמאלטס וועלן מיר זעהן אז די אלע זאכן איז געווען א טובה פאר אונז אין די טעג פונעם גלות. (נמוט עולם אמישטאוו, דף ק"ב)

רבי דוד פלעגט מסביר זיין פאר יעדן זיינע תורות און מאמרים וואס איז געווען מיט א געוואלדיגע טיפקייט, און פלעגט אייביג מחדש זיין א נייע וועג אין עניני יראה ואהבה און עבודת השי"ת, און ער פלעגט זאגן אז ער איז געווען דער איינציגער צו וויסן זיין טאטע'ס כוונה, ווייל די אלע צדיקים וואס זענען געקומען צו אים, זענען נישט שטענדיג געווען ביי אים, ווי אויך האט ער אסאך זאכן באהאלטן פון זיי, אבער פאר אים האט ער גארנישט באהאלטן, און ער האט אלעס געזעהן און אלעס פארשטאנען פון אים. (הקדמת בנו הרה"ק מקאצק מליבו זצ"ל לסי' אהבת דוד)

תורתנו מאירת עינינו וג' לנו ויושר יליז' בעדינו

אדם אם היה עובר בין הקברות, והיה יודע שצדיק קבור שם, צריך להזכירו במעשיו, אמר שלמה (משלי י"ד) זכר צדיק לברכה. (פסק"ד פ"ב ס"א)
פארט איר אויף קברי צדיקים ווי אימער אין דער וועלט?
די עיקר השתחוות ביי א ציון פון א צדיק איז נאכצוהאן שמועות ועובדות מפי כמובא בספ"ק, איר צאלט אזויפיל געלט פאר די נסיעות, קומט נישט אן צום ציון ווי א פרעמדער, מיר וועלן אייך צושטעלן א קובץ "לספר ביוון" מיט געקליבענע סיפורים מיוחד פאר די ציונים ווי איר פארט. אזוי ווי איר זענט מחלטי צו פארן אויף מקומות הקדושים, רופט אריין צו מערכת "מבאר רבותינו" און מיר וועלן אייך צושטעלן בעוה"ש"ת א קובץ לויט אייער פארלאנג. 718-218-6817
~ פויעלט אלעס גוטס ~

אינטערנעט
אפילו מיט אן אזויגערופענעם **גאר גוטן פילטער**
איז פארט **גאר שלעכט** פאר א אידישע נשמה
מבאר רבותינו: 43 LORIMER ST. BROOKLYN N.Y. 11206
טעל: 718-218-6817 - פעקס: 718-506-9629
במשך שבתות הקיץ אינו מופיע עמוד ג' ועמוד ד' - ואתכם הסליחה
כל הזכויות שמורות, ואסור להעתיק שום ענין מהגליון בלי רשות המערכת
י"ג ע"ה קהל אפי"ר ד'גאנשא - בנישיות הרה"צ רבי אליעזר יוסף פאליאק שליט"א
פרשת פנחס השפ"ד לפ"ק

הרה"ק רבי דוד מקאצק זצ"ל איז געבוירן געווארן שנת תקס"ט לפ"ק צו זיין טאטן הרה"ק רבי מנחם מענדל זצ"ל דער שרף פון קאצק, וואס ביי אים האט ער געלערנט און אויפגעצויגן געווארן, פון זיינע יונגע יארן איז ער שוין געווען גערט און געשעצט ביי יעדן איינעם, נאך די פטירה פון זיין טאטע איז ער געווארן ממלא מקומו אין שטאט קאצק יצ"ו, און ער האט באשיינט די אויגן פון אידישע קינדער צו תורה און יראת שמים בקדושה וטהרה. ער איז נסתלק געווארן כ"ב תמוז שנת תרל"ג לפ"ק, זיין הייליגער ציון געפינט זיך אין שטאט קאצק יצ"ו.

ווען רבי דוד מקאצק איז געבוירן געווארן, איז זיין טאטע הרה"ק רבי מנחם מענדל **מקאצק** זצ"ל נישט געווען אינדערהיים אין שטאט טומאשוב ווי ער האט דעמאלטס געוואוינט, נאר ער האט זיך דעמאלטס אויפגעהאלטן ווי זיין סדר איז געווען ביי זיין רבי דוד יוד הקדוש פון **פרישיסחא** זצ"ל, ווען א שליח איז געקומען און אים איבערגעגעבן די פרייליכע בשורה אז עס אים געבוירן געווארן א קינד, איז ער דעמאלטס געווען אין בית המדרש, האט ער זיך אנגערופן זאנענדיג: ויהי לך דוד דרכי משכיל. (נאמת וואמנה קאצק, דף ק"ב)

זיין טאטע הרה"ק **מקאצק** זצ"ל האט גאר שטארק געליטן פון צער גידול בניו רח"ל, אלע זיינע קינדער וואס זענען געבוירן פון זיין ערשטע רביצין ע"ה זענען ליע נפטר געווארן אין זייערע יונגע יארן. אמאל ווען איינער פון די אינגע קינדער איז נפטר געווארן, איז דער טאטע געווען שבע צוזאמען מיט זיין זון רבי דוד וואס איז נאך געווען יונג, און געקומען מנחם אבל זיין החסיד ר' פרץ מהוראדלי ע"ה, און ווען ער האט געזעהן ווי די יונגער דוד'ל זיצט אויף די קאלטע ערד, האט ער זיך געוואגט און געפרעגט זיין רבי'ן דער הייליגער קאצקער: פארוואס זיצט דאס קינד אין אזא מצב, האט אים דער קאצקער געענטפערט: זארג דיר נישט, ער וועט נאך זיין א ראש און א חשוב. (שיח שרפי קדוש חי"ג דף ה')

זיין טאטע הרה"ק **מקאצק** זצ"ל האט אמאל גערעדט פון די גרויסע כח פון די תפלות פון זיין זון רבי דוד, האט ער זיך אויסגעדרוקט: מיין דוד'ל, וואס ער בעהט שטרעקט מען אים דאס אויס פון הימלעל. (נאכהת דוד קאצק, מדור לכל דרכי משכיל פרק א' דף י"א)

נאך די פטירה פון זיין טאטע הרה"ק **מקאצק** זצ"ל האט הגאון החסיד רבי אלעזר מביאלסטוק זצ"ל נישט געוואוסט אויב ער זאל פארן צו א אנדערע רבי, אדער ער זאל פארבלייבן ביי רבי דוד, צוליב וואס רבי דוד האט נישט געפירט דעם ציבור, און נישט געזאגט קיין תורה, און נישט ארויס געוויזן קיין מדריות, אזוי האט ער זיך ארוםגעדרייט אין שטאט קאצק פאר עטליכע טעג פארטיפט אין זיינע מחשבות, ביז איין טאג איז אים איינגעפאלן אז ער וועט אריינגיין צו די רביצין די מאמע פון רבי דוד, אפער וועט ער פון איר קענען געוואוירן ווערן מער מדריות אויף איר זון, אבער ער האט אריינשפאצירט אין צימער פון רבי דוד, און רבי דוד האט אים תיכף געזאגט: אויפן פסוק (פרשת וירא) איה שרה אשתך ויאמר הנה באהלה, זאגט רש"י ז"ל זי איז א צנועה, איז לכאורה שווער וואס איז א נפקא מינה צו וויסן.

נאר זאלסט וויסן - האט רבי דוד געזאגט פאר רבי אלעזר: ווען השי"ת האט באשאפן די וועלט האבן די מלאכים מקטרג געווען זאנענדיג מה אנוש כי זכרנו, פארוואס דארפטו מענטשען אויף די וועלט, האט זיי השי"ת געזאגט: ווארטס נאר צו אביסל ביז עס וועט קומען אויף די וועלט איינער מיטן נאמען אברהם, און וועגן אים איז ווערד די גאנצע וועלט באשאפונג, און שפעטער ווען אברהם אבינו ע"ה איז עלטער געווארן, זענען די מלאכים אים געגאנגען זעהן צו וויסן וואס איז זיין גרויסקייט, אבער זיי האבן נישט געזעהן קענס ספעציעל, ווייל זיי האבן געזעהן ווי ער באשעפטיגט זיך מיט בהמות, האבן זיי געזאגט וועלן מיר גיין פרעגן פון זיין פרוי, אפער וועלן מיר געוואוירן ווערן פון איר פנעם מער אויף איר מאן, האט זיי אברהם אבינו ע"ה געענטפערט: הנה באהלה, זי איז א צנועה, און זי באהאלט זיך, און פון איר וועט עטץ אויך גארנישט געוואוירן ווערן. ווען רבי אלעזר האט דאס געהערט, האט ער פארשטאנען אז רבי דוד האט געכאפט זיין מחשבה, האט ער זיך אנגערופן: אויב אזוי זענט איר רבי, און ער איז פארבליבן אין קאצק. (בישוישים חכמה דף קכ"ד)

צוליב זיין טיפע מח און די הרגשים פון זיין הארץ, האט ער זיך נישט געקענט קאנצעטרירן צו דאווענען אינאיינעם מיטן ציבור, נאר ער האט געדאווענט מיט זיין טאטע הרה"ק **מקאצק** זצ"ל אין א צימער נעבן בית המדרש. אמאל שמיני עצרת ווען ער האט געדאווענט דארט אין צימער פון זיין סדר, האט אים זיין טאטע געהייסן ארויסגיין און דאווענען מיטן ציבור אין בית המדרש, זאנענדיג: עס איז דאך היינט שמיני עצרת, וואס מען חתמ'ענט די פרנסה פון אידישע קינדער. (שיח שרפי קדוש חי"ג דף צ"ב)

אמאל זענען צוויי חסידים תלמידי חכמים געפארן קיין קאצק צו רבי דוד, און אויפן וועג האבן זיי זיך באשעפטיגט מיט לילמוד התורה, אינמיטן האבן זיי גערעדט צו פארשטיין וואס האט זיין זאגן (פסחים ט"ז) לעולם ילמוד אדם שלא לשמה שמתוך דאס שלא לשמה בא לשמה, האט איינער פון זיי געזאגט אז די פשט איז א מענטש זאל לערנען אסאך תורה אפילו שלא לשמה, און בזכות דעם וועט ער זוכה זיין נאכדעם צו לערנען תורה לשמה, האט אים זיין חבר געזאגט: איך קלער אז די פשט איז, א מענטש זאל לערנען אסאך אפילו שלא לשמה, און פון אזויפיל לערנען וועט ער האבן א שעה וואס איז לשמה.

ווען זיי זענען אנגעקומען קיין קאצק, האט רבי דוד געכאפט די מחשבה פון די חסידים וואס זיי זענען געקומען צו אים לערנען עבודת ה', וואס זיי האבן געשמעסט אויפן וועג, און ווען זיי זענען אריינגעקומען אין זיין צימער, האט ער זיי געוואלט לערנען א גרויסע סידור און דרך החסידות, האט ער זיי געזאגט: חז"ל זאגן לעולם ילמוד אדם שלא לשמה שמתוך דאס שלא לשמה בא לשמה, איז דאך שווער אויב א מענטש זאל "אייביג" לערנען תורה שלא לשמה, ווען דען וועט ער לערנען לשמה, נאר די כוונה איז, אז ווי מער מען וועט פארמערן צו לערנען תורה לשמה, ווער ער זוכה זיין צו איינזעהן אז וואס ער האט געלערנט איז געווען שלא לשמה, און אזוי וועט ער באקומען צו לערנען תורה לשמה. (בית קאצק דף רפ"ה)

מבאר רבותינו שנה כ"ה גליון מ"ד